



Sak nr.

2026/76-2

**Notat
Dato**

11.02.2026

Høringssvar - Forslag til ny helseberedskapslov

Helse- og omsorgsdepartementet har i brev datert den 08.10.2025 sendt forslag til ny helseberedskapslov på høring. Frist for høringssvar er 08.04.2026.

Hustadvika kommune er enig i departementets forslag om å beholde helseberedskapsloven som en egen sektorlov for helse- og omsorgstjenesten og sosialtjenesten. Vi mener også at det er hensiktsmessig å erstatte gjeldende helseberedskapslov med en ny lov, der en samling av forarbeidene til loven er samlet i ett dokument.

Hustadvika kommune mener at forslagene til lovendringer i hovedsak er hensiktsmessige. Vi vil samtidig gi våre kommentarer til noen av forslagene til lovbestemmelser og til momenter fra høringsnotatet.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

1-1 Lovens formål og virkemidler

Hustadvika kommune støtter de endringene som er foreslått i bestemmelsens første ledd, samt innholdet i nytt andre ledd. I høringsnotatet skriver departementet at virksomheter, for å ivareta lovens formål, om nødvendig skal kunne legge om, utvide og flytte driften. I lovutkastet er «flytte driften» utelatt. Hustadvika kommune mener at dette punktet er hensiktsmessig å inkludere i bestemmelsens tredje ledd.

§ 1-2 Lovens stedlige virkeområde

Hustadvika kommune støtter den foreslåtte presiseringen av virkeområde i første ledd.

§ 1-3 Virksomheter loven gjelder for

Hustadvika kommune mener at det kan vurderes om ordlyden i første ledd bokstav b og c bør endres fra «private» til «private virksomheter» eller «private tjenesteytere».

§ 1-5 Når fullmaktsbestemmelsene i loven gjelder

Hustadvika kommune er enige i departementets forslag om å videreføre lovens ordning med en egen bestemmelse som må være oppfylt før lovens fullmaktsbestemmelser kan anvendes. Vi støtter også tydeliggjøringen i loven av at fullmaktsbestemmelsene kan anvendes for å forebygge konsekvensene ved en sannsynlig kommende krise eller katastrofe i fredstid. Ettersom anvendelse av fullmaktene kan få stor betydning for virksomheter, pasienter og befolkningen for

øvrig, vurderes det riktig at beslutningen om anvendelse av fullmaktsbestemmelsene tas av Kongen i statsråd. Vi mener dette både gjelder ved kriser og katastrofer i fredstid, men også i situasjoner beskrevet som «når krig truer». Sistnevnte situasjon beskrives i høringsnotatet å kunne overlappe mot kriser og katastrofer i fredstid, og uten entydig definisjon. Ettersom iverksettelse av fullmaktsbestemmelsene vil kunne medføre store konsekvenser, vurderer vi det riktig at også denne vurderingen legges til Kongen i statsråd.

Kapittel 2. Ansvar for forberedelser og gjennomføring

§ 2-1 Ansvarsprinsippet

Hustadvika kommune støtter at lovreguleringen av ansvarsprinsippet videreføres. Departementet foreslår ellers ikke å lovfeste andre beredskapsprinsipper. Hustadvika kommune er enig i at likhets- og nærhetsprinsippet kan avledes fra ansvarsprinsippet, men mener det bør vurderes hvorvidt samvirkeprinsippet bør lovfestes. Departementet skriver i høringsnotatet: «En aktør kan slik sett ikke nøye seg med å ivareta eget ansvar uten å forsikre seg om at andre ansvarlige aktører er varslet og ta initiativ til koordinering og samarbeid om nødvendige tiltak». Der er altså en gjensidig avhengighet mellom de ulike aktørene, og der manglende samvirke vil kunne ha stor negativ konsekvens. Vi mener dette med fordel kan spesifiseres i lovteksten.

Vi mener ordlyden i § 2-1 bør endres fra «Den som har ansvaret for en tjeneste (..)» til «Virksomheter denne loven gjelder for (..)».

§ 2-4 Beredskapsregistre

Departementet foreslår at det per nå ikke lovfestes opprettelse av permanente registre over personell som kan mobiliseres eller omdisponeres i krise. Hustadvika kommune er enig i at det ikke er hensiktsmessig å ha forhåndsopprettede registre som må ajourføres, men mener det bør vurderes om det er riktig å lovfeste plikter for å kunne opprette slike registre innenfor en definert tidsramme.

Kapittel 4. Tjenesteplikt, beordring og registrering

§ 4-1 Tjenesteplikt og beordring

Hustadvika kommune støtter endringen av øvre aldersgrense for hvem som kan pålegges tjenesteplikt fra 65 år til 72 år. Dette vil sikre økt tilgang til kompetent personell ved kriser, katastrofer eller krig, og er en harmonisering mot annet regelverk. Vi er derimot ikke enig i at pålegg om tjenesteplikt eller beordring ikke skal kunne gis til personer med vesentlig og varig nedsatt arbeidsevne som følge av helsesituasjon eller nedsatt funksjonsevne. Vi mener at alle bidrag til å utføre oppgaver eller arbeid vil kunne være av verdi i de nevnte situasjoner. Selv om personer som følge av helseplager har nedsatt funksjons- eller arbeidsevne, vil det kunne tenkes at deres bidrag kan avlaste annet personell, og således være en ressurs. Hustadvika kommune mener at terskelen for å være unntatt for tjenesteplikt eller beordring bør være høy, og etter vår vurdering avgrenset til funksjonstap der personer ikke vil kunne utføre tjenester eller arbeid som kan være til nytte i den aktuelle situasjonen.

Kapittel 7- Adgang til å fastsette forskrifter som fraviker gjeldende lovgivning (derogasjon*)

§ 7-3 Begrensninger i adgangen til å fastsette forskrift med lovs innhold eller som fraviker gjeldende lovgivning

Hustadvika kommune viser til høringsnotatets punkt 23.4.11.2 hvor departementet ber om høringsinstansenes syn på alternative forslag for bruk av derogasjonsforskrifter.

Hustadvika kommune mener det er tilstrekkelig at lovforarbeidene presiserer at derogasjonsforskrifter bare kan «begrense rettigheter så langt det er forenlig med Grunnloven og menneskerettsloven», men uten at dette lovfestes. Vi er enige i at det juridisk ikke er nødvendig å ta dette inn i lovteksten, og mener det er viktig å unngå dobbeltreguleringer.

**Derogasjon betyr at man gjør et unntak fra en regel, lov eller forskrift i et bestemt tilfelle. Altså man fraviker hovedregelen midlertidig eller i en avgrenset situasjon*